

UZASADNIENIE

Podpisana w Warszawie w dniu 21 czerwca 2006 r. Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeską o współpracy w zwalczaniu przestępczości, ochronie porządku publicznego oraz o współpracy na terenach przygranicznych ma na celu uregulowanie szeroko pojmowanej współpracy właściwych polskich organów państwowych i ich czeskich partnerów mającej na celu zwalczanie przestępczości, a w szczególności przestępczości o charakterze międzynarodowym i przestępczości zorganizowanej. Umowa kładzie szczególny nacisk również na zapobieganie i zwalczanie przestępczości granicznej. Jedną z przyczyn podjęcia negocjacji w sprawie zawarcia umowy było przekonanie leżące po obydwu Stronach, zgodnie z którym wspomniana współpraca może przynieść wymierne efekty jedynie na skutek działania właściwych organów obydwu Państw w sformalizowanych układach dwustronnych i wielostronnych.

Wynegocjowana umowa o współpracy w zwalczaniu przestępczości, ochronie porządku publicznego oraz o współpracy na terenach przygranicznych będzie pierwszą tego rodzaju umową zawartą z Republiką Czeską i trzecią zawartą przez Rzeczpospolitą Polską. W dniu 23 marca 2004 r. została podpisana w Warszawie Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Słowacką o współpracy w zwalczaniu przestępczości oraz o współdziałaniu na terenach przygranicznych, która nie weszła jeszcze w życie. W dniu 14 marca 2006 r. w Wilnie została podpisana Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Litewskiej o współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i innych przestępstw oraz współdziałaniu na terenach przygranicznych, która również nie weszła jeszcze w życie. Wspomniane umowy negocjowane były niemalże równolegle w oparciu o zbliżone założenia i projekty przygotowane przez Stronę polską. Jednakże w efekcie końcowym, umowy te różnią się nieco zakresem i sposobem regulacji, na co zasadniczy wpływ miały przepisy prawa wewnętrznego obydwu państw. Podobne założenia znalazły odzwierciedlenie w obowiązujących już w stosunkach dwustronnych

z Republiką Federalną Niemiec dwóch umowach obejmujących swoimi zakresami współpracę w zakresie zwalczania przestępczości i współpracę policji i straży granicznych na terenach przygranicznych. Są to: obowiązująca od dnia 26 czerwca 2003 r. Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych, sporządzona w Berlinie dnia 18 lutego 2002 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 223, poz. 1915) oraz obowiązująca od dnia 18 września 2004 r. Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy w zakresie zwalczania przestępczości zorganizowanej oraz szczególnie niebezpiecznych przestępstw, sporządzona we Wrocławiu dnia 18 czerwca 2002 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 248, poz. 2486).

Strona polska jest zainteresowana wejściem w życie przedmiotowej umowy, ponieważ umożliwi ona skuteczniejsze zwalczanie krajowej i międzynarodowej przestępczości, w szczególności przestępczości o charakterze zorganizowanym i przestępczości granicznej na terenach przygranicznych obydwu państw. Zawarcie umowy wydaje się niezbędne również ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo Republiki Czeskiej.

Wybór rangi umowy państwowej został podyktowany chęcią obydwu Stron nadania jej postanowieniom szczególnej rangi odzwierciedlającej poziom wzajemnych stosunków. Ponadto, Strona czeska, optując za nadaniem umowie rangi umowy państwowej, powoływała się na jej prawo wewnętrzne i przepisy dotyczące zawierania umów międzynarodowych.

Zakres przedmiotowy umowy dotyczy kwestii wchodzących do ustawowych kompetencji organów państwowych wymienionych w art. 3 ust. 1, a mianowicie po Stronie polskiej: ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, ministra właściwego do spraw finansów publicznych, Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Komendanta Głównego Policji i Komendanta Głównego Straży Granicznej, jak również organów wymienionych w art. 7 ust. 1, to jest po Stronie polskiej: komendantów wojewódzkich Policji w Katowicach, w Opolu i we Wrocławiu, komendantów Łużyckiego Oddziału

Straży Granicznej w Lubaniu, Sudeckiego Oddziału Straży Granicznej w Kłodzku i Śląskiego Oddziału Straży Granicznej w Raciborzu oraz dyrektorów Izb Celnych w Katowicach i we Wrocławiu.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na fakt, że po Stronie polskiej organami właściwymi do współpracy na podstawie umowy są organy sprawowane jednoosobowo, zaś po Stronie czeskiej – organy instytucjonalne (kolegialne) odpowiadające, w rozumieniu polskiego porządku prawnego, urzędom (patrz art. 3 ust. 1 i art. 7 ust. 1). Dlatego też w tekście umowy zastosowano sformułowanie „funkcjonariusze organów lub podlegli organom” w tych miejscach, w których konieczne jest wskazanie na organy, o których mowa w art. 3 ust. 1, albo wskazanie na organy, o których mowa w art. 7 ust. 1. Jeżeli zaś mowa jest o funkcjonariuszach bez rozróżniania lub wskazywania na konkretne organy, w tekście umowy zastosowano sformułowanie „funkcjonariusze Umawiających się Stron”.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 umowy Umawiające się Strony będą współpracować zgodnie z przepisami ich prawa wewnętrznego w zapobieganiu i wykrywaniu przestępstw, w szczególności przestępczości zorganizowanej, w wykrywaniu sprawców przestępstw, a także przy ochronie porządku publicznego i granicy państwowej. Szczegółowy zakres przedmiotowy umowy został wskazany w art. 2, zgodnie z którym współpraca na jej podstawie będzie realizowana w szczególności przez zwalczanie, na przykład: przestępstw przeciwko życiu, zdrowiu i wolności, przestępstw narkotykowych, terroryzmu i jego finansowania, nielegalnej produkcji, posiadania, przywozu, wywozu, przewozu w tranzycie i nielegalnego obrotu bronią, amunicją, materiałami wybuchowymi, promieniotwórczymi i jądrowymi, substancjami chemicznymi, biologicznymi i bakteriologicznymi, towarami i technologiami o znaczeniu strategicznym oraz techniką wojskową, przestępstw przeciwko obrotowi gospodarczemu, legalizowania dochodów pochodzących z przestępstwa i korupcji, podrabiania lub przerabiania pieniędzy, znaków i papierów wartościowych, bezgotówkowych środków płatniczych lub wprowadzania ich do obiegu, handlu ludźmi, organami i tkankami ludzkimi, wykorzystania seksualnego dzieci i pornografii dziecięcej, przestępstw przeciwko mieniu, naruszeń porządku publicznego.

Organy, o których mowa w art. 3 ust. 1, będą mogły zawierać porozumienia wykonawcze do umowy i, po wzajemnym porozumieniu, wymieniać oficerów łącznikowych (art. 3 ust. 3 i 4).

Art. 4 umowy wskazuje na podstawowe formy realizacji współpracy, o której mowa w art. 1 ust. 1. Zgodnie z nim na podstawie umowy organy właściwe Umawiających się Stron będą w szczególności, na przykład: wzajemnie przekazywać informacje dotyczące konkretnych przestępstw, w szczególności ich sprawców i uczestników, informacje o naruszeniu konkretnych przepisów prawnych oraz o działaniach podjętych w celu zapobiegania przestępstwom i wyniku tych działań, wzajemnie przekazywać informacje o planowanych zamachach terrorystycznych, o ugrupowaniach terrorystycznych, których członkowie planują, popełniają lub już popełnili przestępstwa na terytoriach Umawiających się Stron, współpracować przy podejmowaniu działań mających na celu zapewnienie ochrony świadków oraz wymieniać wzajemnie informacje i doświadczenia w tej dziedzinie, koordynować działania związane z ochroną porządku publicznego, zapobieganiem i wykrywaniem przestępstw oraz ich sprawców, w tym także tworzyć wspólne grupy robocze, wysyłać konsultantów i organizować spotkania robocze w związku z konkretnymi przypadkami działalności przestępczej, koordynować działania związane z ochroną granicy państwowej, włącznie z regularną wymianą informacji o ruchach migracyjnych.

Postanowienia art. 5 regulują formę wniosku o pomoc i sposób jego rozpatrzenia.

Rozdział II (art. 6-13) dotyczy współpracy na terenach przygranicznych. Dla celów umowy, terenami przygranicznymi są: w Rzeczypospolitej Polskiej – obszary należące do właściwości miejscowej organów, o których mowa w art. 7 ust. 1, oraz w Republice Czeskiej – obwody sądów okręgowych w Ostrawie, w Hradcu Kralove i w Usti nad Łabą (art. 6). Treść postanowienia art. 6 została podyktowana tym, że w prawie wewnętrznym Republiki Czeskiej nie została określona właściwość miejscowa organów, o których mowa w art. 7 ust. 1 w części dotyczącej właściwych organów czeskich. Z tego względu Strona czeska zaproponowała przyjętą w tekście umowy redakcję artykułu.

W rozdziale II uregulowano następujące instytucje: podstawowe formy współpracy (art. 9), wspólne patrole (art. 8), wspólne placówki (art. 10), pościg transgraniczny (art. 11), wsparcie w razie pilnej potrzeby (art. 12) oraz współpracę w zakresie bezpieczeństwa transportu kolejowego (art. 13).

Podstawowe formy współpracy na terenach przygranicznych obejmują między innymi (art. 9): koordynowanie akcji poszukiwawczych prowadzonych na terenach przygranicznych, sporządzanie wspólnych planów interwencji dla terenów przygranicznych, wcześniejsze informowanie o przewidywanych ważnych zdarzeniach, akcjach i interwencjach na terenach przygranicznych, wspólne narady operacyjne, współdziałanie przy realizacji zadań z użyciem statków powietrznych, a także podejmowanie innych skoordynowanych działań.

Na podstawie art. 8 ust. 1 umowy organy, o których mowa w art. 7 ust. 1, mogą tworzyć wspólne patrole działające w pasie 25 kilometrów od wspólnej granicy państwowej pod dowództwem funkcjonariuszy Umawiającej się Strony, na terytorium której patrole wykonują zadania. Funkcjonariusze jednej Umawiającej się Strony wykonujący zadania we wspólnym patrolu na terytorium drugiej Umawiającej się Strony mają bardzo ograniczone uprawnienia, gdyż są oni uprawnieni tylko do ustalania tożsamości osób i jedynie w szczególnych przypadkach do ujęcia takich osób, które niezwłocznie muszą przekazać funkcjonariuszom Umawiającej się Strony, na terytorium której doszło do ujęcia.

Na terytoriach Umawiających się Stron, w pobliżu granicy państwowej, mogą być – w myśl art. 10 umowy – tworzone stałe lub czasowe wspólne placówki, których obsadę stanowić będą funkcjonariusze organów lub podlegli organom, o których mowa w art. 7 ust. 1, a w razie potrzeby również funkcjonariusze organów lub podlegli organom, o których mowa w art. 3 ust. 1. Funkcjonariusze wspólnych placówek będą wymieniać, analizować i przekazywać informacje o sprawach dotyczących terenów przygranicznych, jak również w innych formach uczestniczyć w koordynacji współpracy podejmowanej na podstawie umowy. Funkcjonariusze ci będą podlegać wyłącznie rozkazom i poleceniom służbowym oraz władzy dyscyplinarnej swoich przełożonych. Będą mogli przeprowadzać również wspólne interwencje, jednakże wyłącznie po wcześniejszych uzgodnieniach organów, o których mowa w art. 7 ust. 1.

Postanowienia art. 11 umowy stanowią pewną nowość w stosunkach traktatowych Rzeczypospolitej Polskiej z innymi państwami w zakresie umów dwustronnych o współpracy w zwalczaniu przestępczości. Wynegocjowana umowa jest drugą tego typu, w której znalazły się postanowienia regulujące kwestie tak zwanego pościgu transgranicznego. Zgodnie jednak z art. 25 ust. 2 umowy art. 11 wejdzie w życie dopiero w dniu zniesienia kontroli granicznej na granicy państwowej między Umawiającymi się Stronami. Jest to uzasadnione, gdyż na granicy państwowej Rzeczypospolitej Polskiej wspólnej z Republiką Federalną Niemiec i innymi państwami, które w przyszłości staną się członkami Grupy Państw Schengen, nie została zniesiona kontrola graniczna. Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr 128, poz. 1175, z późn. zm.) cudzoziemiec – w tym także funkcjonariusz służb policyjnych – może przekroczyć granicę państwową oraz przebywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli posiada ważny dokument podróży oraz wizę, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej. Ponadto, wprowadzenie do krajowego porządku prawnego wyjątku umożliwiającego funkcjonariuszom służb policyjnych innego państwa wjazd i przebywanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez wymaganych dokumentów i bez poddania się kontroli granicznej jest nieuzasadnione.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 funkcjonariusze organów właściwych, którzy na terytorium swojego państwa prowadzą pościg za podejrzanym lub osobą podejrzaną o popełnienie umyślnego czynu karalnego zagrożonego według przepisów prawa wewnętrznego obu Umawiających się Stron karą pozbawienia wolności o maksymalnym wymiarze co najmniej jednego roku lub karą surowszą lub osobą, która zbiegła z aresztu, zakładu karnego, zakładu poprawczego albo zakładu psychiatrycznego, w którym była umieszczona na podstawie orzeczenia sądu, mają prawo kontynuowania pościgu na terytorium drugiej Umawiającej się Strony bez uprzedniej zgody, jeżeli ze względu na pilny charakter sprawy właściwe organy tej Umawiającej się Strony nie mogły zostać wcześniej poinformowane lub nie mogą niezwłocznie przejąć pościgu. W dalszej części artykułu, w sposób szczegółowy zostały uregulowane kwestie kontynuowania pościgu transgranicznego oraz uprawnień samych funkcjonariuszy. Funkcjonariusze kontynuujący pościg są zobowiązani do

spełniania następujących warunków: mają obowiązek stosowania się do postanowień umowy, przepisów prawa wewnętrznego i poleceń właściwych organów Umawiającej się Strony, na terytorium której działają, mają obowiązek posiadania legitymacji służbowych i okazywania ich na każde wezwanie funkcjonariuszy właściwych organów Umawiającej się Strony, na terytorium której pościg jest kontynuowany, muszą być łatwi do zidentyfikowania, to znaczy nosić mundur i używać oznakowanego pojazdu. Funkcjonariusze kontynuujący pościg nie mają wstępu do mieszkań i miejsc ogólnie niedostępnych. Nie mają prawa zatrzymania, a w przypadku ujęcia osoby ściganej muszą przekazać ją niezwłocznie funkcjonariuszom Umawiającej się Strony, na terytorium której kontynuowano pościg. W każdym przypadku na żądanie właściwych organów Umawiającej się Strony, na terytorium której pościg jest kontynuowany, zostaje on przerwany.

Postanowienia art. 11 umowy odzwierciedlają co do zasady postanowienia art. 41 Konwencji wykonawczej do Układu z dnia 14 czerwca 1985 r. zawartego w Schengen pomiędzy rządami państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec i Republiki Francuskiej dotyczącego stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, sporządzonej w Schengen dnia 19 czerwca 1990 r. (Dz. U. UE-sp. 19-2-9). Art. 11 ust. 1 lit. a umowy mówi jednakże o podejrzanym lub podejrzanym o popełnienie umyślnego czynu karalnego, podczas gdy w art. 41 ust. 4 lit. a tiret drugie wymienionej konwencji wyszczególnione zostało nieumyślne spowodowanie śmierci. To ostatnie nie zostało uwzględnione w wynegocjowanej umowie z dwóch powodów. Po pierwsze, nie było intencją negocjujących Stron odnoszenie postanowień art. 11 umowy do przestępstw popełnionych nieumyślnie. Po drugie wydaje się, że z analizy innych wersji językowych wymienionej konwencji wynika, że art. 41 ust. 4 lit. a tiret drugie odnosi się raczej do zabójstwa, a nie do nieumyślnego spowodowania śmierci (podczas gdy art. 41 ust. 4 lit. a tiret pierwsze – raczej do kwalifikowanej postaci zabójstwa, a nie do zabójstwa). Ponadto, w art. 11 nie znalazło się wprost postanowienie stanowiące odpowiednik art. 41 ust. 5 lit. h wymienionej konwencji, jednakże w opinii negocjujących Stron postanowienie art. 11 ust. 10 umowy swoim zakresem obejmuje również dyspozycję wspomnianego postanowienia konwencji. Wskazane różnice

między wynegocjowaną umową a wymienioną konwencją nie powinny jednak wpłynąć na procedurę związania nią Rzeczypospolitej Polskiej.

Również art. 12 umowy reguluje kwestię wcześniej nie poddawaną uregulowaniom traktatowym w umowach dwustronnych w odniesieniu do współpracy służb policyjnych. Zgodnie z nim w razie pilnej potrzeby każda z Umawiających się Stron może w celu zapobieżenia zagrożeniu porządku publicznego lub ochrony granicy państwowej albo w celu zwalczania przestępczości podporządkować własnych funkcjonariuszy organów lub podległych organom, o których mowa w art. 7 ust. 1, organom drugiej Umawiającej się Strony, o których mowa w art. 7 ust. 1, aby wspierali ich podczas wykonywania ich zadań. W ust. 3 artykułu wyjaśnione zostało pojęcie pilnej potrzeby wsparcia przy zapobieganiu zagrożeniu porządku publicznego lub ochronie granicy państwowej. W ust. 2 wprowadzono bardzo istotne zastrzeżenie, zgodnie z którym wsparcie takie może zostać udzielone wyłącznie na podstawie porozumienia organów, o których mowa w art. 3 ust. 1.

Art. 13 umowy reguluje zagadnienie współpracy mającej na celu zapewnienie bezpieczeństwa transportu kolejowego. Zgodnie z ust. 1 artykułu funkcjonariusze Umawiających się Stron, którzy wykonują zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa transportu kolejowego, są uprawnieni w pociągach na trasie między granicą państwową i najbliższą stacją kolejową na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, na której pociąg regularnie zatrzymuje się, podejmować niezbędne czynności dla zapewnienia porządku publicznego i bezpieczeństwa osób i mienia, zgodnie z przepisami prawa wewnętrznego Umawiającej się Strony, na terytorium której działają.

Kolejny rozdział („Rozdział III. Uwarunkowania prawne”) zawiera postanowienia dotyczące: sytuacji prawnej funkcjonariuszy Umawiających się Stron na terytorium drugiej Umawiającej się Strony (art. 14), ewentualnych roszczeń (art. 15), możliwości odmowy współpracy lub uzależnienia jej od spełnienia określonych warunków (art. 16), zapewnienia właściwej ochrony przekazywanym wzajemnie danym osobowym (art. 17), zapewnienia właściwej ochrony przekazywanym wzajemnie informacjom niejawnym (art. 18), kosztów (art. 20).

Ważnym dla sytuacji prawnej funkcjonariuszy Umawiających się Stron wykonujących zadania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony jest postanowienie art. 14 ust. 1, zgodnie z którym funkcjonariusze ci w trakcie wykonywania zadań na podstawie umowy korzystają z takiej samej ochrony prawnej jak funkcjonariusze danej Umawiającej się Strony. Tym samym wobec funkcjonariuszy Republiki Czeskiej wykonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zadania związane z wykonywaniem umowy znajdzie zastosowanie art. 115 § 13 pkt 7 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), zgodnie z którym funkcjonariuszem publicznym jest, między innymi, funkcjonariusz organu powołanego do ochrony bezpieczeństwa publicznego. Ze względu na sformułowanie postanowienia umowy i fakt, że po ratyfikacji i ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej umowa ta będzie źródłem powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej, częścią krajowego porządku prawnego, będzie bezpośrednio stosowana i będzie miała pierwszeństwo przed ustawą interpretować należy, że funkcjonariusze czescy będą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zrównani w prawach i obowiązkach z funkcjonariuszami publicznymi (art. 115 § 13 pkt 7 Kodeksu karnego).

Oznacza to również, że do tych funkcjonariuszy znajdzie zastosowanie art. 105 § 2 Kodeksu karnego, zgodnie z którym przepisów art. 101-103 dotyczących przedawnienia nie stosuje się do umyślnego przestępstwa: zabójstwa, ciężkiego uszkodzenia ciała, ciężkiego uszczerbku na zdrowiu lub pozbawienia wolności łązonego ze szczególnym udręczeniem, popełnionego przez funkcjonariusza publicznego w związku z pełnieniem obowiązków służbowych. Do funkcjonariuszy tych znajdą zastosowanie również inne przepisy Kodeksu karnego penalizujące przestępstwa przeciwko funkcjonariuszom publicznym (art. 222 i 223, art. 224 § 2 i art. 226 § 1) oraz przepisy penalizujące przestępstwa funkcjonariuszy publicznych (art. 231 i 246, art. 247 § 3, art. 266 § 2).

W miejscu tym należy również zaznaczyć, że zgodnie z art. 111 § 3 Kodeksu karnego przepis, zgodnie z którym warunkiem odpowiedzialności za czyn popełniony za granicą jest uznanie takiego czynu za przestępstwo również przez ustawę obowiązującą w miejscu jego popełnienia (art. 111 § 1), nie ma zastosowania do polskiego funkcjonariusza publicznego, który, pełniąc służbę za

granicą, popełnił tam przestępstwo w związku z wykonywaniem swoich funkcji. Ponadto, zgodnie z art. 112 pkt 2 Kodeksu karnego niezależnie od przepisów obowiązujących w miejscu popełnienia czynu zabronionego, ustawę karną polską stosuje się do obywatela polskiego oraz cudzoziemca w razie popełnienia przez nich przestępstwa przeciwko polskim funkcjonariuszom publicznym.

Zgodnie z art. 14 ust. 2 funkcjonariusze Umawiających się Stron wykonujący zadania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony na podstawie umowy są uprawnieni do noszenia munduru. Funkcjonariusze ci są uprawnieni do posiadania i użycia innych środków technicznych niezbędnych do wykonywania zadań oraz do użycia statków powietrznych, jednakże z zastrzeżeniem, że zostaną one użyte zgodnie z przepisami prawa wewnętrznego tej Umawiającej się Strony, na terytorium której wykonywane są te zadania. Mogą oni także posiadać broń służbową, której wolno im użyć jedynie w przypadkach obrony koniecznej, oraz środki przymusu bezpośredniego, których wolno im użyć na warunkach i w sposób określony przepisami prawa wewnętrznego Umawiającej się Strony, na terytorium której wykonywane są zadania.

Art. 14 ust. 2 lit. e i f stanowią także, że funkcjonariusze Umawiających się Stron wykonujący zadania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony na podstawie umowy są uprawnieni do przekraczania granicy państwowej na podstawie legitymacji służbowej w przypadku wykonywania zadań zgodnie z art. 8, 11, 12 i 13 oraz do przekraczania granicy państwowej poza przejściami granicznymi w przypadku wykonywania zadań zgodnie z art. 8 umowy. Zastosowane rozwiązanie jest zgodne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, która stanowi w art. 91 ust. 1, że ratyfikowana umowa międzynarodowa po jej ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej stanowi część krajowego porządku prawnego i jest bezpośrednio stosowana, chyba że jej stosowanie jest uzależnione od wydania ustawy. Ponadto, zgodnie z art. 91 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej umowa międzynarodowa ratyfikowana, za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, ma pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli ustawy tej nie da się pogodzić z umową. Wspomniane postanowienia art. 14 ust. 2 lit. e i f stanowią odstępstwo od zasad wskazanych w cytowanej już wyżej ustawie o cudzoziemcach, jednakże na mocy powołanych przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

w omawianych sytuacjach znajdą zastosowanie postanowienia umowy, nie zaś przepisy ustawy.

Polskie prawo wewnętrzne nie reguluje zasad i warunków pobytu oraz wykonywania obowiązków służbowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez funkcjonariuszy służb porządku publicznego, służb finansowych i służb specjalnych innych państw na podobnej zasadzie jak czyni ustawa z dnia 23 września 1999 r. o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasadach ich przemieszczania się przez to terytorium (Dz. U. Nr 93, poz. 1063, z późn. zm.). Zatem mają do nich zastosowanie przepisy prawa wewnętrznego oraz postanowienia właściwych umów międzynarodowych. W tym przypadku podstawą przyznania funkcjonariuszom czeskim na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej konkretnych uprawnień i obowiązków przewidzianych w umowie będzie ona sama. Sytuacja ta dotyczy w szczególności prawa noszenia mundurów służbowych, prawa posiadania przez nich na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej broni służbowej i użycia środków przymusu bezpośredniego. Po wejściu umowy w życie, mimo że znajdzie zastosowanie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2004 r. Nr 52, poz. 525, z późn. zm.), który stanowi, że cudzoziemcy niewymienieni w art. 39 ust. 1 mogą posiadać broń i amunicję, jeżeli są one niezbędne, między innymi, do innych celów wynikających z porozumień międzynarodowych lub z zasady wzajemności, to funkcjonariusze ci nie będą obowiązani spełniać, na przykład, warunków przewidzianych w art. 41 ust. 1 tej ustawy.

Zgodnie z art. 15 umowy Umawiające się Strony rezygnują wzajemnie z wszelkich roszczeń odszkodowawczych z powodu utraty lub uszkodzenia mienia należącego do nich, jeżeli szkoda została wyrządzona przez funkcjonariusza drugiej Umawiającej się Strony w czasie wykonywania zadań związanych z realizacją umowy. Ponadto, Umawiające się Strony rezygnują wzajemnie z wszelkich roszczeń odszkodowawczych z powodu doznania uszczerbku na zdrowiu lub śmierci swojego funkcjonariusza, jeżeli szkoda powstała w czasie wykonywania zadań związanych z realizacją umowy. Zasady te nie mają zastosowania, jeżeli szkoda wyrządzona została z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa. Postanowienia art. 15 stanowią

odzwierciedlenie zasad dotyczących odszkodowań standardowo wprowadzanych przez Stronę polską do tego typu umów dwustronnych (Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych, sporządzona w Berlinie dnia 18 lutego 2002 r., Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Słowacką o współpracy w zwalczaniu przestępczości oraz o współdziałaniu na terenach przygranicznych, sporządzona w Warszawie dnia 23 marca 2004 r., Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Litewskiej o współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i innych przestępstw oraz współdziałaniu na terenach przygranicznych, sporządzona w Wilnie dnia 14 marca 2006 r.).

Zgodnie z art. 16 umowy, jeżeli któraś z Umawiających się Stron uważa, że pozytywne rozpatrzenie wniosku o pomoc lub inna forma współpracy na podstawie umowy może zagrozić jej bezpieczeństwu lub innym ważnym interesom lub naruszyć jej porządek prawny, może odmówić całkowicie lub częściowo współpracy lub też może uzależnić ją od spełnienia określonych warunków.

Art. 20 określa zasady ponoszenia kosztów związanych z realizacją umowy. Po stronie Rzeczypospolitej Polskiej koszty według przyjętych zasad będą ponosić organy wymienione w art. 3 ust. 1 i w art. 7 ust. 1 umowy odpowiednio do zakresu swoich ustawowych kompetencji. W związku z tym nie przewiduje się dodatkowych obciążeń finansowych dla budżetu Państwa. Wejście w życie umowy nie spowoduje skutków finansowych dla podmiotów sektora finansów publicznych w postaci zmniejszenia ich dochodów lub zwiększenia ich wydatków ani dodatkowych skutków finansowych dla budżetu Państwa niż przewidziane w danej części budżetowej.

W rozdziale IV umowy zawarte zostały postanowienia końcowe dotyczące: rozstrzygnięcia sporów (art. 21), języków używanych w ramach współpracy (art. 22), ratyfikacji umowy, czasu jej obowiązywania i możliwości wypowiedzenia, jak również możliwości zawieszenia jej stosowania (art. 25). Zgodnie z art. 23 umowa nie będzie naruszać praw i obowiązków Umawiających się Stron wynikających z innych umów międzynarodowych.

Z dniem wejścia w życie umowy w stosunkach między Umawiającymi się Stronami utraci moc obowiązującą Umowa o współpracy między Ministerstwem Spraw Wewnętrznych Rzeczypospolitej Polskiej a Federalnym Ministerstwem Spraw Wewnętrznych Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej, podpisana w Pradze dnia 5 września 1991 r. (art. 24).

Postanowienia umowy pozostają w zgodzie z prawem wewnętrznym Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z przepisami ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 196, poz. 1631, z późn. zm.), jak również z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.), której art. 47 umożliwia przekazywanie danych osobowych za granicę.

Postanowienia umowy są samowykonalne, tym samym wejście jej w życie nie spowoduje konieczności wprowadzenia zmian lub uzupełnień do polskiego ustawodawstwa wewnętrznego w zakresie uregulowanym umową.

Postanowienia umowy regulują kwestie związane z przebywaniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej funkcjonariuszy służb porządku publicznego innego państwa, kwestie związane z zakresem i zasadami wykonywania przez nich obowiązków służbowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz kwestie odnoszące się do zadośćuczynienia ewentualnym roszczeniom odszkodowawczym, a tym samym dotyczą spraw uregulowanych w ustawie lub w których Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej wymaga ustawy oraz wolności, praw lub obowiązków obywatelskich określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W związku z powyższym, właściwym będzie związanie umową Rzeczypospolitej Polskiej w drodze ratyfikacji, za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, to jest w trybie art. 89 ust. 1 pkt 2 i 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.